

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17708/2022
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Цветковић Небојша, адвокат из ..., против тужене Српске православне цркве, Епархија Нишка, чији је пуномоћник Момчило Ковачевић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 336/2022 од 19.04.2022. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧАВА СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 336/2022 од 19.04.2022. године тако што **СЕ ОДБИЈА** жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лесковцу П 9395/21 од 18.10.2021. године, а **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 27.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 9395/21 од 18.10.2021. године, усвојен је тужбени захтев па се утврђује да је тужилац по основу одржаја власник $\frac{1}{1}$ на кп бр. .. на потесу „...“ шума 3. класе, у површини од 87,39 ари уписане у лн бр. .. КО ..., те је тужена дужна да призна ово право тужиоцу као и да трпи да се код СКН у Лесковцу изврши пренотација права својине предметне кп бр. .. са имена тужене на име тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 190.910,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде, а уколико их не исплати у том року да исплати и законску затезну камату почев од дана извршности пресуде па све до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 336/2022 од 19.04.2022. године преиначена је наведена првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев у цитираној садржини и обавезан тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати износ од 78.000,00 динара у року од 15 дана.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући правилност побијане пресуде, на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20-други закон) Врховни суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и да је основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, отац тужиоца сада покојни ББ, бивши из ... је купио од тужене кп бр. .. у КО ..., шуму 3. класе. О купопродаји је сачињена признаница од 02.05.1975. године, која је потписана од стране петорице чланова Црквеног одбора, као продавца и ББ као купца, у којој је описно наведен предмет продаје - парцела шуме у површини од 87 ара 50м² и купопродајна цена која је исплаћена за купљену парцелу шуме у износу од 7.600 нд. До овог правног посла је дошло под околностима настале потребе за проширењем црквеног дворишта. Од новца добијеног продајом предметне парцеле прибављено је друго земљиште ради проширења дворишта цркве, тако што су купљене две суседне парцеле. Спорну парцелу несметано је користио отац тужиоца од реализоване купопродаје у 1975. години до смрти 2010. године, а наставио да користи тужилац као његов једини оглашени наследник по оставинском решењу, коме су сестра и покојна мајка уступиле имовину. Тужилац и његов правни претходник несметано су ову парцелу користили редовном сечом дрва у шуми. Предметна парцела је уписана као својина тужене у лн бр. .. КО ... .

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев и утврдио да је тужилац стекао право својине на спорној некретнини ванредним одржајем, позивом на члан 28. став 4. Закона о основама својинско-правних односа. У разлозима ове одлуке је наведено да су потписници признанице чланови Црквеног одбора, којима је исплаћена купопродајна цена за предметну парцелу, на тај начин потврдили да је реализована садржина текста спорне признанице, те да је тиме фактички реализован уговор о купопродаји, па да је на основу тог уговора о купопродаји и на основу мирне, законите и савесне државине у трајању потребном за одржај, тужилац стекао право својине.

Преиначавајући првостепену пресуду, другостепени суд је тужбени захтев одбио као неоснован, сматрајући да је приговор тужене о неовлашћеном располагању од стране хијерархијски нижег црквеног органа насупрот начину прописаном у члану 191. Устава Српске православне цркве из 1947. године основан. Са схватањем да по непуноважном правном основу претходник тужиоца није био законити и савесни држалац, цењено је да у конкретном случају нису испуњени услови за одржај. При том, наведено је да рок од 24 године, прописан параграфом 929. Српског грађанског законика, није протекао до ступања на снагу Закона о основним својинскоправним односима („„Службени лист СФРЈ“ бр. 6/80 - Закон ступио на снагу 01.09.1980. године), те да би за тужиоца тек након смрти оца 2010. године, као момента отварања

наслеђа, под условом да није знао или није могао знати за несавесност или незаконитост државине, могао поново почети тећи рок за одржај из члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, који се није навршио до подношења тужбе у 2019. години.

Ревизијом тужиоца се истиче да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права, да није било места позивању другостепеног суда на поједине одредбе Закона о облигационим односима код закључка о непуноважном располагању, без одобрења за закључење правног посла, прекорачењем граница овлашћења и закључењем правног посла од стране неовлашћеног лица, код чињенице да је правни однос настао 1975.године и да је другостепени суд превидео утврђену чињеницу да је исти Црквени одбор од примљеног новца за продату парцелу одмах затим купио две парцеле ради проширења црквеног дворишта. Наводима ревизије је заправо указано да је дошло до претакања имовине без умањења, пошто је оствареним новцем од отуђења шумског земљишта прибављена имовина земљишта за црквено двориште у корист истог титулара, те указано на неодрживост става другостепеног суда о неиспуњеним условима за одржај.

По оцени Врховног суда, ревизија је основано указала на неправилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Врховни суд указује да је у погледу услова за оригинерно стицање права својине путем одржаја меродаван целокупан период од ступања у посед непокретности правног претходника тужиоца и протек времена, а то је у конкретном случају период од 24 године непрекидне савесне државине, према правним правилима грађанског права, односно 20 година по ступања на снагу Закона о основним својинско-правним односима, те да се у ситуацији када је рок одржаја почео тећи у ранијем правном режиму, па је дошло до промене материјалних одредаба Закона које регулишу рок потребан за одржај, за његово рачунање имају комбиновано применити правила оба правна режима, што подразумева и да се, у складу са начелом правне сигурности раније истекло време мора урачунати у рок одржаја, односно мора се аналогно применити правило из члана 30. став 2. Закона о основама својинско-правних односа о урачунавању времена фактичког трајања савесне државине. Неодрживост становишта другостепеног суда у овом случају проистиче из чињенице да је рок за одржај почео тећи пре ступања на снагу наведеног закона и да је рок од 24 године непрекидне савесне државине истекао 1999. године, пре тужбе поднете 19.02.2019. године. Испуњеност услова за стицање права својине цени се у време подношења тужбе. Савесна државина на страни претходника тужиоца и тужиоца, непрекидног трајања 43 године до поднете тужбе, води стицању права својине путем одржаја, због чега је пресудом првостепеног суда правилно одлучено о основаности тужбеног захтева.

Из изнетих разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП преиначена је другостепена пресуда на начин наведен у изреци. Преиначењем другостепене пресуде потврђена је одлука о трошковима првостепеног поступка и следом тога одлучено о трошковима жалбеног поступка. Како је тужилац успео у поступку ревизије, то му припада тражена накнада трошкова ревизијског поступка на име састава ревизије 18.000,00 динара, таксе на ревизију 3.800,00 динара и таксе на ревизијску одлуку

5.700,00 динара, на основу чланова 165. став 2, 163. став 2, 154. став 1. и 154. став 2. Закона о парничном поступку.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић